

Logika i teoria typów

Wykład 4

9 listopada 2021

Postaci normalne (fragment implikacyjny)

Konstruktorzy: $\lambda x : \alpha. N$ **Eliminatory:** $xN_1 \dots N_k$ **Poszukiwanie dowodu normalnego:**

To prove τ , use an assumption with suffix τ .
Otherwise proof is a constructor.

Dowody normalne (definicja II)

► *Introductions:*

- $\lambda x : \alpha. N^\beta : \alpha \rightarrow \beta$,
- $\langle N_1^\alpha, N_2^\beta \rangle : \alpha \wedge \beta$,
- $\text{in}_i(N^\alpha) : \alpha \vee \beta$;

► *Proper eliminators (P):*

- $x^\alpha : \alpha$,
- $P^{\alpha \rightarrow \beta} N^\alpha : \beta$,
- $P^{\alpha_1 \wedge \alpha_2} \{i\} : \alpha_i$;

► *Improper eliminators:*

- $\varepsilon_\varphi(P^\perp) : \varphi$,
- case $P^{\alpha \vee \gamma}$ of $[u^\alpha]M^\beta$ or $[v^\gamma]N^\beta : \beta$

Pożytek z normalizacji: niesprzeczność

Wniosek: Intuicjonistyczny rachunek zdań jest niesprzeczny: formuła $\perp$ nie ma dowodu.

Dowód: Wtedy istniałby dowód normalny, czyli taki term M w postaci normalnej, że $\emptyset \vdash M : \perp$. Jak on może wyglądać?

- Nie może być konstruktorem, bo nie ma konstruktora dla $\perp$ (nie ma reguły $(W\perp)$);
- Nie może być właściwym eliminatorem postaci $xE_1 \dots E_m$, bo nie ma zmiennych.
- Zatem nie ma też eliminatorów postaci $\varepsilon_\perp(P)$, ani case $P \dots$, bo do tego potrzebny właściwy eliminator P .

To answer $\Gamma \vdash ? : \alpha$, apply one of the following tactics:

- For $\alpha = \beta \rightarrow \gamma$, ask $\Gamma \cup \{x : \beta\} \vdash ? : \gamma$ (fresh x).
(Solution $M = \lambda x : \beta. N^\gamma$.)
- Find $x : \beta_1 \rightarrow \dots \rightarrow \beta_k \rightarrow \alpha$ in Γ , then ask $\Gamma \vdash ? : \beta_i$, for all i . Success if $k = 0$.
(Solution $M = xN_1^{\beta_1} \dots N_k^{\beta_k}$.)

W drugim przypadku można żądać, aby α była zmienną.

Dowody normalne (definicja I)

Strategie $\exists$ rosa w przypadku ogólnym:

- zmienne;
- $M[y := xN]$;
- $M[y := x\{i\}]$, gdzie $i = 1, 2$;
- case x of $[y]M$ or $[z]N$;
- $\lambda x : \beta. M$;
- $\langle M, N \rangle$;
- $\text{in}_i(M)$;
- $\varepsilon_\tau(x)$.

Poprawność (do domu)

Te dwie definicje są równoważne.
Dowód wykorzystuje taki techniczny lemat:

Lemat: Jeśli M jest dowodem normalnym (w sensie definicji II), a P jest eliminatorem właściwym, to także $M[x := P]$ jest dowodem normalnym.

Dowody normalne (definicja III?)

To powinny być postaci normalne ze względu na odpowiednie redukcje. Beta-redukcje?

- $(\rightarrow) (\lambda x^\tau M^\sigma)N^\tau \Rightarrow M[x := N] : \sigma$.
- $(\wedge) \langle M^\tau, N^\sigma \rangle \{1\} \Rightarrow M : \tau, \quad \langle M^\tau, N^\sigma \rangle \{2\} \Rightarrow N : \sigma$.
- $(\vee)$ case $\text{in}_1(P^\tau)$ of $[x^\tau]M^\rho, [y^\sigma]N^\rho \Rightarrow M[x := P] : \rho$
case $\text{in}_2(Q^\sigma)$ of $[x^\tau]M^\rho, [y^\sigma]N^\rho \Rightarrow N[y := Q] : \rho$.

Beta-redukcje to za mało

Term w postaci beta-normalnej może np. wyglądać tak:

$$(\text{case } z^{\tau \vee \sigma} \text{ of } [x^\tau]P^{\alpha \rightarrow \beta}, [y^\sigma]Q^{\alpha \rightarrow \beta})M^\alpha$$

Jak nad tym zapanować?

Wprowadzić dodatkowe redukcje porządkujące (*permutacje*).

Permutacje dla $\perp$

- ▶ $\varepsilon_\psi(\varepsilon_\perp(M)) \Rightarrow \varepsilon_\psi(M)$;
- ▶ $\varepsilon_{\varphi \rightarrow \psi}(M)N \Rightarrow \varepsilon_\psi(M)$;
- ▶ $\varepsilon_{\varphi_1 \wedge \varphi_2}(M)\{i\} \Rightarrow \varepsilon_{\varphi_i}(M)$;
- ▶ **case** $\varepsilon_{\sigma \vee \tau}(M) \text{ of } [u]R^\rho \text{ or } [v]S^\rho \Rightarrow \varepsilon_\rho(M)$.

Schemat:

$$\varepsilon_\tau(M)E^\sigma \Rightarrow \varepsilon_\sigma(M), \quad \text{czyli} \quad M[\tau]E^\sigma \Rightarrow M[\sigma]$$

Dobra wiadomość

Postaci normalne ze względu na beta i permutacje, to dokładnie dowody normalne:

Konstruktory: $\lambda x : \alpha. N, \quad \langle N_1, N_2 \rangle, \quad \text{in}_i(N)$;

Ładne eliminatory: $x, \quad PN, \quad P\{i\}$;

Brzydkie eliminatory: $\varepsilon_\varphi(P), \quad \text{case } P \text{ of } [x]N_1 \text{ or } [y]N_2$.

Przykład niewłaściwej eliminacji

W otoczeniu:

$$x : (q \wedge p) \vee r, \quad y : r \rightarrow (r \rightarrow p) \vee q, \quad z : q \rightarrow p$$

term

$$\text{case } x \text{ of } [u]u\{2\} \text{ or } [v] (\text{case } yv \text{ of } [w_1]w_1v \text{ or } [w_2]zw_2)$$

ma typ p .

Typy zmiennych: $u : q \wedge p, \quad v : r, \quad w_1 : r \rightarrow p, \quad w_2 : q$.

Permutacje

Kłopotliwa sytuacja:

Brzydka eliminacja, a potem znowu eliminacja, czyli:

$$(\text{case } N \text{ of } [x]P \text{ or } [y]Q)E \quad (\varepsilon_\sigma(M))E$$

Eliminator E nie ma dostępu do „wnętrza” termu.

Permutacje:

$$(\text{case } N \text{ of } [x]P \text{ or } [y]Q)E \Rightarrow \text{case } N \text{ of } [x]PE \text{ or } [y]QE$$

$$(\varepsilon_\sigma(M^\perp))E^\tau \Rightarrow \varepsilon_\tau(M^\perp)$$

Permutacje dla **case**

- ▶ $\varepsilon_\varphi(\text{case } M \text{ of } [x]P \text{ or } [y]Q) \Rightarrow \text{case } M \text{ of } [x]\varepsilon_\varphi(P) \text{ or } [y]\varepsilon_\varphi(Q)$;
- ▶ $(\text{case } M \text{ of } [x]P \text{ or } [y]Q)N \Rightarrow \text{case } M \text{ of } [x]PN \text{ or } [y]QN$;
- ▶ $(\text{case } M \text{ of } [x]P \text{ or } [y]Q)\{i\} \Rightarrow \text{case } M \text{ of } [x]P\{i\} \text{ or } [y]Q\{i\}$;
- ▶ $\text{case } (\text{case } M \text{ of } [x]P \text{ or } [y]Q) \text{ of } [u]R \text{ or } [v]S \Rightarrow \text{case } M \text{ of } [x](\text{case } P \text{ of } [u]R \text{ or } [v]S) \text{ or } [y](\text{case } Q \text{ of } [u]R \text{ or } [v]S)$

$$\text{Schemat: } M[x.P^\tau, y.Q^\tau]E^\sigma \Rightarrow M[x.P^\tau E^\sigma, y.Q^\tau E^\sigma]$$

Eliminatory właściwe

▶ *Proper eliminators* (P):

- $x^\alpha : \alpha$,
- $P^{\alpha \rightarrow \beta} N^\alpha : \beta$,
- $P^{\alpha_1 \wedge \alpha_2} \{i\} : \alpha_i$;

Taki eliminator właściwy ma zawsze postać $x E_1 E_2 \dots E_n$, gdzie E_i to albo termy, albo rzutowania $\{1\}, \{2\}$.

Typ eliminatora właściwego jest „końcówką” typu zmiennej.

Example application:

Disjunction property: *If $\Gamma \vdash \alpha \vee \beta$, and $\vee$ does not occur in Γ , then $\Gamma \vdash \alpha$ or $\Gamma \vdash \beta$.*

Proof: Show that if $\Gamma \vdash M : \alpha \vee \beta$, and M is normal, then either $\Gamma \vdash \perp$ or M is a constructor **in**.

Types of proper eliminators contain no $\vee$, so M is either an introduction (OK) or an „improper” eliminator.

If $M = \varepsilon(M')$ then $\Gamma \vdash M' : \perp$ (OK).

If $M = \text{case } M' \dots$ then M' is a proper eliminator of a disjunction type – excluded as above.

1. Prawo wyłączonego środka $p \vee \neg p$ nie ma dowodu.
2. Prawo De Morgana $\neg(p \wedge q) \rightarrow \neg p \vee \neg q$ też nie ma.

Separation theorem

Implication: *There is no α without $\rightarrow$ such that $p \rightarrow q \vdash \alpha$.*

Proof: Induction.

If $\alpha = \beta \wedge \gamma$ then $p \rightarrow q \vdash \beta$.

If $\alpha = \beta \vee \gamma$ then either $p \rightarrow q \vdash \beta$ or $p \rightarrow q \vdash \gamma$.

Nagroda pocieszenia

Strzałka Kuzniecowa:

$$K(p, q, r) = ((p \vee q) \wedge \neg r) \vee (\neg p \wedge (q \leftrightarrow r)).$$

Fakt: Spójniki $\perp$, $\rightarrow$, $\vee$, $\wedge$ są definiowalne z pomocą strzałki Kuzniecowa.

Uwaga: Ale tu nie ma nic takiego, jak funkcyjna zupełność logiki klasycznej.

Algorytm Wajsberga (uzupełniony)

To answer $\Gamma \vdash \alpha$?, apply one of the following tactics:

- ▶ For $\alpha = \beta \rightarrow \gamma$, ask if $\Gamma, \beta \vdash \gamma$?
- ▶ For $\alpha = \beta \wedge \gamma$, ask if $\Gamma \vdash \beta$ AND $\Gamma \vdash \gamma$.
- ▶ For $\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2$, GUESS $i \in \{1, 2\}$, and ask if $\Gamma \vdash \alpha_i$.
- ▶ GUESS $\beta_1 \rightarrow \dots \rightarrow \beta_k \rightarrow A$ from Γ , where $A = \alpha$ or $A = \perp$; then ask FOR ALL i , if $\Gamma \vdash \beta_i$.
(Sukces, gdy $k = 0$.)
- ▶ GUESS $\beta_1 \rightarrow \dots \rightarrow \beta_k \rightarrow \beta \vee \gamma$ from Γ , and ask FOR ALL i , if $\Gamma \vdash \beta_i$. Also ask if $\Gamma, \beta \vdash \alpha$ AND $\Gamma, \gamma \vdash \alpha$.
- ▶ GUESS $\beta_1 \rightarrow \dots \rightarrow \beta_k \rightarrow \beta \wedge \gamma$ from Γ , and ask FOR ALL i , if $\Gamma \vdash \beta_i$. Also ask if $\Gamma, \beta, \gamma \vdash \alpha$.

Twierdzenie: *Spójniki intuicjonistyczne nie są wzajemnie definiowalne.*

Disjunction: *There is no α without $\vee$ such that $p \vee q \leftrightarrow \alpha$.*

Proof:

If $\alpha \vdash p \vee q$ then $\alpha \vdash p$ or $\alpha \vdash q$. But $p \vee q \not\vdash p$ and $p \vee q \not\vdash q$.

Separation theorem

Conjunction: *If $\alpha \vdash p \wedge q$, and $\wedge$ is not in α , then $\alpha \vdash \perp$.*

Proof: If $\alpha = \beta \vee \gamma$ then $\beta \vdash \perp$ and $\gamma \vdash \perp$ by induction.

Assume that $\alpha = \beta \rightarrow \gamma$.

Then also $\beta \rightarrow \perp \vdash p$,

whence $\beta \rightarrow \perp \vdash \perp$, as p is not an available target.

On the other hand, also $\gamma \vdash p \wedge q$, so $\gamma \vdash \perp$, by induction.

Thus we have $\beta \rightarrow \gamma \vdash \beta \rightarrow \perp$,
and therefore $\beta \rightarrow \gamma \vdash \perp$.

Poszukiwanie dowodu normalnego:

Dowód formuły τ może być:

- ▶ Konstrukтором (o ile τ nie jest atomem);
- ▶ Eliminatorem o zmiennej czołowej typu σ :
  - ▶ Właściwym, gdy τ jest „sufiksem” typu σ ;
  - ▶ Niewłaściwym, gdy σ ma „sufiks” postaci $\alpha \vee \beta$ lub $\perp$.

Drobne usprawnienie: Można stosować drugi przypadek tylko wtedy, gdy τ jest atomem lub alternatywą.

To jest *algorytm Wajsberga-Bezaniszwilego*.

Alternacja

Algorytm Wajsberga rozgałęzia się:

- ▶ **Egzystencjalnie** (niedeterministycznie), bo można wybrać różne taktyki i różne zmienne;
- ▶ **Uniwersalnie** (rekurencyjnie), bo trzeba niezależnie rozwiązywać różne zadania.

To się nazywa *alternacja*.

Terminacja

W każdej gałęzi obliczenia:

- ▶ Używa się tylko podformuł zadania początkowego.
- ▶ Otoczenie Γ nigdy nie maleje.
- ▶ Można ignorować powtarzające się założenia (utożsamiać zmienne tego samego typu).

Morał: Po wielomianowej liczbie kroków zadanie musi się powtórzyć. Złożoność tego algorytmu jest wielomianowa w czasie alternującym.

Zatem problem decyzyjny dla intuicjonistycznego rachunku zdań jest w klasie $Pspace$.

Algorytm Wajsberga: operacje

Zadanie ma postać $\Gamma \vdash \alpha$.

Jakie operacje na nim wykonujemy?

- ▶ GUESS $\beta_1 \rightarrow \dots \rightarrow \beta_k \rightarrow A$ from Γ , where $A = \alpha$ or $A = \perp$; then ask if $\Gamma \vdash \beta_i$, FOR ALL i .
Rozgałęzienie rekurencyjne (uniwersalne) ze zmianą celów. Wymaga dostępności odp. założenia.
- ▶ GUESS $\beta_1 \rightarrow \dots \rightarrow \beta_k \rightarrow \beta \vee \gamma$ from Γ , and ask if $\Gamma \vdash \beta_i$, FOR ALL i . Also ask if $\Gamma, \beta \vdash \alpha$ AND $\Gamma, \gamma \vdash \alpha$.
Rozgałęzienie uniwersalne ze zmianą celów. W niektórych przypadkach dodanie założenia.
- ▶ GUESS $\beta_1 \rightarrow \dots \rightarrow \beta_k \rightarrow \beta \wedge \gamma$ from Γ , and ask FOR ALL i , if $\Gamma \vdash \beta_i$. Also ask if $\Gamma, \beta, \gamma \vdash \alpha$.
Podobnie.

Algorytm Wajsberga jako automat

- ▶ Cel dowodowy to stan maszyny;
- ▶ Otoczenie Γ to zawartość pamięci.
- ▶ Operacje:
  - ▶ Dodanie założenia = podniesienie flagi;
  - ▶ Zmiana celu = zmiana stanu;
  - ▶ Sprawdzenie dostępności założenia = sprawdzenie flagi;
  - ▶ Sprawdzenie postaci celu = sprawdzenie stanu maszyny;
  - ▶ Rozgałęzienie egzystencjalne;
  - ▶ Rozgałęzienie uniwersalne.

Uwaga: (1) nie można opuścić flagi (usunąć danej z pamięci);
(2) nie można sprawdzić, że flaga jest opuszczona.

Monotonic automata

Configuration: $\langle q, S \rangle$, where $q \in Q$ and $S \subseteq R$.

Transitions:

- ▶ for $I = q : \text{check } S_1; \text{set } S_2; \text{jmp } p$:
 $\langle q, S \rangle \rightarrow_I \langle p, S \cup S_2 \rangle$, provided $S_1 \subseteq S$;
If $\langle p, S \cup S_2 \rangle$ accepting then $\langle q, S \rangle$ accepting
- ▶ for $I = q : \text{jmp } p_1 \text{ and } p_2$:
 $\langle q, S \rangle \rightarrow_I \langle p_1, S \rangle$ and $\langle q, S \rangle \rightarrow_I \langle p_2, S \rangle$
If $\langle p_1, S \rangle$ and $\langle p_2, S \rangle$ accepting then so is $\langle q, S \rangle$.

Algorytm Wajsberga: operacje

Zadanie ma postać $\Gamma \vdash \alpha$.

Jakie operacje na nim wykonujemy?

- ▶ For $\alpha = \beta \rightarrow \gamma$, ask if $\Gamma, \beta \vdash \gamma$?
Zmiana celu plus dodanie nowego założenia. Wymaga celu odpowiedniej postaci.
- ▶ For $\alpha = \beta \wedge \gamma$, ask if $\Gamma \vdash \beta$ AND $\Gamma \vdash \gamma$.
Rekurencyjne wywołanie dla dwóch nowych celów (rozgałęzienie uniwersalne). Wymaga odp. celu.
- ▶ For $\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2$, GUESS $i \in \{1, 2\}$, and ask if $\Gamma \vdash \alpha_i$.
Egzystencjalny wybór ze zmianą celu.

Algorytm Wajsberga: operacje

Zadanie ma postać $\Gamma \vdash \alpha$.

Jakie operacje na nim wykonujemy?

- ▶ Dodanie założenia;
- ▶ Zmiana celu;
- ▶ Sprawdzenie dostępności założenia;
- ▶ Sprawdzenie postaci celu;
- ▶ Rozgałęzienie egzystencjalne;
- ▶ Rozgałęzienie uniwersalne.

Monotonic automata

Monotonic automaton: $\mathcal{M} = \langle Q, R, f, \mathcal{I} \rangle$,

- ▶ Q is a finite set of states, $f \in Q$ the final state.
- ▶ R is a finite set of registers;
- ▶ $\mathcal{I}$ is a finite set of instructions of the form:
  - (1) $q : \text{check } S_1; \text{set } S_2; \text{jmp } p$,
  - (2) $q : \text{jmp } p_1 \text{ and } p_2$,
 where $p, p_1, p_2 \in Q$ and $S_1, S_2 \subseteq R$.

Proofs into programs

Twierdzenie: Problem dowodzenia w intuicjonistycznym rachunku zdań sprowadza się (w pamięci logarytmicznej) do problemu stopu dla automatów monotonicznych.

Dowód: Dla danej formuły φ konstruujemy automat:

- ▶ Stany = możliwe cele: podformuły formuły φ i jeden stan końcowy;
- ▶ Rejestry = możliwe założenia, czyli też podformuły.
- ▶ Instrukcje = jak w algorytmie Wajsberga.

Trzeba jeszcze dodać przejścia do stanu końcowego z konfiguracji wygrywających $\exists$ rosa.

Lemma

The halting problem for monotonic automata

Is a given configuration accepting?

is PSPACE-hard.

Cześć łatwa: Problem stopu rozstrzygamy w pamięci wielomianowej, bo zbiór rejestrów tylko rośnie.

Example instructions for $(s, a) \Rightarrow (u, b, +\varepsilon)$

When $i < p(n)$:

$loop_i^t$:
 check $stan_s^t, poz_j^t, lit_{ia}^t$; set $stan_u^{t+1}, poz_{i+\varepsilon}^{t+1}, lit_{ib}^{t+1}$; jmp $loop_{i+1}^t$;
 check $stan_s^t, poz_j^t, lit_{ia}^t$; set lit_{ia}^{t+1} ; jmp $loop_{i+1}^t$;

When $i = p(n)$:

$loop_i^t$:
 check $stan_s^t, poz_j^t, lit_{ia}^t$; set $stan_u^{t+1}, poz_{i+\varepsilon}^{t+1}, lit_{ib}^{t+1}$; jmp $loop_1^{t+1}$;
 check $stan_s^t, poz_j^t, lit_{ia}^t$; set lit_{ia}^{t+1} ; jmp $loop_1^{t+1}$.

Złożoność intuicjonistycznej logiki zdaniowej

Twierdzenie:

Intuicjonistyczny rachunek zdań jest PSPACE-zupełny.

Programs into proofs!

Given $\mathcal{M} = \langle Q, R, f, \mathcal{I} \rangle$ and $C_0 = \langle q_0, S_0 \rangle$,

define a set of axioms Γ so that

$$\Gamma \vdash q_0 \quad \text{iff} \quad C_0 \text{ is accepting.}$$

Propositional variables: states and registers of $\mathcal{M}$.

Put all of S_0 into Γ , also $f \in \Gamma$.

Other axioms represent instructions of $\mathcal{M}$.

Alternating time $p(n)$.

Registers: $stan_s^t, lit_{ia}^t, poz_j^t$,

Initial configuration:

$$C_0 = \langle loop_1^0, \{lit_{1a_1}^0, \dots, lit_{na_n}^0, lit_{n+1B}^0, \dots, lit_{p(n)B}^0, stan_0^0, poz_1^0\} \rangle.$$

represents initial ID of TM for input $w = a_1 \dots a_n$.

Later:

$C = \langle loop_1^t, S \rangle$ encodes the first t steps of TM computation, e.g., $lit_{6a}^5 \in S$ iff after 5 steps, the 6th cell contains a .

Example instructions: universal split

Assume that TM does not write nor move in universal states.

When $i < p(n)$:

$loop_i^t$: check $stan_s^t, lit_{ia}^t, poz_j^t$; set $lit_{ia}^{t+1}, poz_j^{t+1}$; jmp $loop_{i+1}^t$;

When $i = p(n)$:

$loop_i^t$: check $stan_s^t, lit_{ia}^t, poz_j^t$; set $lit_{ia}^{t+1}, poz_j^{t+1}$; jmp $split_{s_1 s_2}^{t+1}$;

$split_{s_1 s_2}^{t+1}$: jmp $go_{s_1}^{t+1}$ and $go_{s_2}^{t+1}$;

$go_{s_1}^{t+1}$: check $\emptyset$; set $stan_{s_1}^{t+1}$; jmp $loop_1^{t+1}$;

Konstrukcja dowodu jako obliczenie

Konfigurację automatu reprezentujemy jako osąd $\Gamma \vdash p$ (gdzie p – atom).

- ▶ Cel atomowy p to stan maszyny;
- ▶ Otoczenie Γ to zawartość pamięci, w tym program.
- ▶ Założenie $p \rightarrow q$ umożliwia zmianę stanu z q na p .
- ▶ Założenie $(b \rightarrow p) \rightarrow q$ umożliwia zmianę stanu z q na p , z jednoczesnym zapisaniem b w pamięci.
- ▶ Założenie $a \rightarrow p \rightarrow q$ umożliwia zmianę stanu z q na p , pod warunkiem, że w pamięci jest zapisane a .

Uwaga: (1) nie można usunąć danej z pamięci;
 (2) nie można sprawdzić, że danej w pamięci nie ma.

Instructions seen as axioms

Axiom for q : check S_1 ; set S_2 ; jmp p , where $S_1 = \{s_1^1, \dots, s_1^k\}$ and $S_2 = \{s_2^1, \dots, s_2^\ell\}$:

$$(1) \quad s_1^1 \rightarrow \dots \rightarrow s_1^k \rightarrow (s_2^1 \rightarrow \dots \rightarrow s_2^\ell \rightarrow p) \rightarrow q.$$

Axiom for q : jmp p_1 and p_2 :

$$(2) \quad p_1 \rightarrow p_2 \rightarrow q.$$

To prove $\Gamma, S \vdash q$, one can:

- ▶ Note that $q = f$ and observe $f \in \Gamma$;
- ▶ Use axiom $p_1 \rightarrow p_2 \rightarrow q$ and prove in parallel:
 $\Gamma, S \vdash p_1$ and $\Gamma, S \vdash p_2$
- ▶ Use axiom $s_1^1 \rightarrow \dots \rightarrow s_1^k \rightarrow (s_2^1 \rightarrow \dots \rightarrow s_2^\ell \rightarrow p) \rightarrow q$,
provided $S_1 = \{s_1^1, \dots, s_1^k\} \subseteq S$, and prove that
 $\Gamma, S, s_2^1, \dots, s_2^\ell \vdash p$

Lemma

$\Gamma, S \vdash q$ iff $\langle q, S_0 \cup S \rangle$ is accepting.

Proof.

($\Rightarrow$) Induction wrt the size of proof.

($\Leftarrow$) Induction wrt the definition of acceptance. $\square$